

डीआयजी जालिंदर सुपेकरांचा बीडच्या 'आका'शी संबंध?

बीड : मस्साजोगचे सरपंच संतोष देशमुख यांच्या हेप्रकरणातील मुख्य आरोपी वालिंक कराड याला बीड कारागळत ठेवण्यात आले होते.

यामार्गे आयोएस अधिकारी जालिंदर सुपेकर यांची थेट भूमिका असल्याचा गंभीर आरोप

सामाजिक कार्यकर्त्ता अंजली दमानिया यांनी केला आहे. केवळ तुरुंगांतच नव्हे, तर कराडला दिल्या जाणाऱ्या विशेष वागणुकीबाबती त्यांनी प्रेस उपस्थित केले. याशिवाय सुपेकर यांनी विविध कारागळांमध्ये आरोपींकडून पैशांची मागणी केली असल्याचे दमानिया म्हणाल्या.

त्या पुढे बोलताना म्हणाल्या की, २८ डिसेंबर रोजी मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी देशमुख हत्या प्रकरणातील आरोपीची संपत्ती जप करण्याचे आदेश दिले. मात्र, आजपर्यंत वालिंक कराडची मालमता जप करण्यात अलेली नाही. उलट त्याला पाठीशी घालण्याचे प्रयत्न मुरु आहेत, असा गंभीर आरोप दमानिया यांनी केला आहे.

अंजली दमानिया म्हणाल्या की, वालिंक कराडला मकोकामधू बाहेर काढण्याचे प्रयत्न मुरु असून, लवकरक्त तो आजपर्यंत प्रवेश करू शकतो, अशी शक्यता त्यांनी वर्तली. प्रत्येक जेलमध्ये सुपेकर यांच्याकडून पैसे मागितले जात आहेत. सुपेकर यांनी गत तायासस प्रकरणातीली मोद्या प्रमाणाक अर्थात कैवल्यवाहक केला असून, तत्कालीन पुणे पोलीस आयुक्त अमिताभ गुडा यांच्यावरीही त्याच प्रकरणात आरोप आहेत.

महिला आयोग सशक्त करण्यासाठी ठोस पावलं हवीत : निलम गोडे

मुंबई : महिला आयोग हे महिलांच्या संरक्षणासाठी व सक्षमीकरणासाठी कार्यरत असलेले सशक्त अंगठीचे संस्थानक व्यापारी आहे.

त्यांमुळे आयोगाचं सक्षमीकरण करण्यां ही काळीची गरज असून, यासाठी ठोस पावलं उचलतारी पाहिजेत, असा संदेश विधान परिषेद्या उपसभापती डॉ. नीलम गोडे यांनी दिला.

राज्य महिला आयोगाच्या कायंपद्धती, अंगठीवाजारीतील अडचणी, सेवांची गुणवत्ता आणि सक्षमीकरणासाठी आवश्यक उत्पाद याच विधान भवनात विशेष अंतर्गत बैठक आयोजित करण्यात आली होती.

यामध्ये राज्य महिला आयोगाच्या अव्यक्ती काळीकारी, सदस्य सचिव डॉ. पद्मश्री बैनाडे, सुमुदेशक लक्षण मानकर व अंजली काकडे, प्रशासकीय अधिकारी भास्कर बनसोडे, कार्यकरी संपादक कपलिनी सीनकर आदी मान्यवर उपस्थित होते.

बैठकीत आयोगासाठी स्वतंत्र, सुसज्ज इमारीतीची तातडीची आवश्यकता, पौलिस वंतुणेचा अधिक सहकावारील सहभाग, कौटुम्बिक हिंसाचाराचा प्रकरणात समर्वायाने तातडीची कारवाई, आणि समुदेशक प्रक्रियेचं अधिक संस्थानक रुच यासंदर्भात सख्ती चर्चा झाली. तक्रारींचं जलद निवरण, वेळेवर चार्जर्शीट दाखल करणं आणि प्रधानी कायंपद्धती गरजारी असलेली अंदांची गोडे.

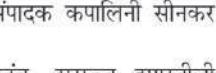
आदिवासी भागातील महिलांकरिता कार्य करण्याचा संस्थान निव्वी मिळवा, उरफ अंतर्गत निर्धी संकलनास परवानगी मिळवा, तसेच ह्याआदिवासी अभियानहला अधिक बळ देण्याचाबतही चर्चा झाली. आयोगाने महिलासाठी असलेल्या ह्यासाठी कायदालू द्यासमान नागरी कायदालू यासारख्या धोरणात्मक मुद्यावर सरकारसमार ठोस शिफरसी मांडण्याचं काम कराव, असू डॉ. गोडे यांनी स्पष्ट केले.

चक्रम' लोकांना मंत्रिमंडळात

ठेवता कामा नये : अंबादास दानवे

मुंबई : छप्रती संभाजीनगर येथील विद्युत हाँटालच्या लिलावावरून पालकमंत्री संजय शिरसाट तसेच ठाकरे गटाचे नेते अंबादास दानवे यांच्यात वाद सुरु आहे. संजय शिरसाट यांनी या लिलावातून माघार घेतली आहे. परंतु अंबादास दानवे यांनी या सगळ्यात मोठा ब्रृद्धाचार झाल्याचा आरोप केला आहे. तसेच संबंधित अधिकार्याच्या निलंबनाची मागणी केली आहे. तसेच संजय शिरसाट यांनी स्वतःहून अपारण चक्रम असल्याचे कवूल केले आहे, तर अशा लोकांना मंत्रिमंडळात ठेवता कामांनी नव्ही, अशी मागणी केली आहे.

अंबादास दानवे म्हणाल्या, मी त्यांना आकान केले होते की तुमचे पाच पाटनकोण आहेत ते जाहीर करावे, आता मी सांगितले आहे की त्यांच्याच घरातले पाटनर आहेत. राज्य सरकार अशा अधिकार्यावर कारवाई करणार की नाही करणार हा माझा प्रश्न आहे. एखादा महसूल विभागाचा एसडीएम आणि पालकमंत्री मिळून तिथे त्यांचा दबाव असल्याशिवाय त्यांचे काम करू शकत नाही.

छप्रती संभाजीनगर येथील विद्युत हाँटालच्या लिलावावरून पालकमंत्री संजय शिरसाट तसेच ठाकरे गटाचे नेते अंबादास दानवे यांच्यात वाद सुरु आहे. संजय शिरसाट यांनी या लिलावातून माघार घेतली आहे. परंतु अंबादास दानवे यांनी या सगळ्यात मोठा ब्रृद्धाचार झाल्याचा आरोप केला आहे. तसेच संबंधित अधिकार्याच्या निलंबनाची मागणी केली आहे. तसेच संजय शिरसाट यांनी स्वतःहून अपारण चक्रम असल्याचे कवूल केले आहे, तर अशा लोकांना मंत्रिमंडळात ठेवता कामांनी नव्ही, अशी मागणी केली आहे.

अंबादास दानवे म्हणाल्या, मी त्यांना आकान केले होते की तुमचे पाच पाटनकोण आहेत ते जाहीर करावे, आता मी सांगितले आहे की त्यांच्याच घरातले पाटनर आहेत. राज्य सरकार अशा अधिकार्यावर कारवाई करणार की नाही करणार हा माझा प्रश्न आहे. एखादा महसूल विभागाचा एसडीएम आणि पालकमंत्री मिळून तिथे त्यांचा दबाव असल्याशिवाय त्यांचे काम करू शकत नाही.

अंबादास दानवे म्हणाल्या, मी त्यांना आकान केले होते की तुमचे पाच पाटनकोण आहेत ते जाहीर करावे, आता मी सांगितले आहे की त्यांच्याच घरातले पाटनर आहेत. राज्य सरकार अशा अधिकार्यावर कारवाई करणार की नाही करणार हा माझा प्रश्न आहे. एखादा महसूल विभागाचा एसडीएम आणि पालकमंत्री मिळून तिथे त्यांचा दबाव असल्याशिवाय त्यांचे काम करू शकत नाही.

अंबादास दानवे म्हणाल्या, मी त्यांना आकान केले होते की तुमचे पाच पाटनकोण आहेत ते जाहीर करावे, आता मी सांगितले आहे की त्यांच्याच घरातले पाटनर आहेत. राज्य सरकार अशा अधिकार्यावर कारवाई करणार की नाही करणार हा माझा प्रश्न आहे. एखादा महसूल विभागाचा एसडीएम आणि पालकमंत्री मिळून तिथे त्यांचा दबाव असल्याशिवाय त्यांचे काम करू शकत नाही.

अंबादास दानवे म्हणाल्या, मी त्यांना आकान केले होते की तुमचे पाच पाटनकोण आहेत ते जाहीर करावे, आता मी सांगितले आहे की त्यांच्याच घरातले पाटनर आहेत. राज्य सरकार अशा अधिकार्यावर कारवाई करणार की नाही करणार हा माझा प्रश्न आहे. एखादा महसूल विभागाचा एसडीएम आणि पालकमंत्री मिळून तिथे त्यांचा दबाव असल्याशिवाय त्यांचे काम करू शकत नाही.

अंबादास दानवे म्हणाल्या, मी त्यांना आकान केले होते की तुमचे पाच पाटनकोण आहेत ते जाहीर करावे, आता मी सांगितले आहे की त्यांच्याच घरातले पाटनर आहेत. राज्य सरकार अशा अधिकार्यावर कारवाई करणार की नाही करणार हा माझा प्रश्न आहे. एखादा महसूल विभागाचा एसडीएम आणि पालकमंत्री मिळून तिथे त्यांचा दबाव असल्याशिवाय त्यांचे काम करू शकत नाही.

अंबादास दानवे म्हणाल्या, मी त्यांना आकान केले होते की तुमचे पाच पाटनकोण आहेत ते जाहीर करावे, आता मी सांगितले आहे की त्यांच्याच घरातले पाटनर आहेत. राज्य सरकार अशा अधिकार्यावर कारवाई करणार की नाही करणार हा माझा प्रश्न आहे. एखादा महसूल विभागाचा एसडीएम आणि पालकमंत्री मिळून तिथे त्यांचा दबाव असल्याशिवाय त्यांचे काम करू शकत नाही.

अंबादास दानवे म्हणाल्या, मी त्यांना आकान केले होते की तुमचे पाच पाटनकोण आहेत ते जाहीर करावे, आता मी सांगितले आहे की त्यांच्याच घरातले पाटनर आहेत. राज्य सरकार अशा अधिकार्यावर कारवाई करणार की नाही करणार हा माझा प्रश्न आहे. एखादा महसूल विभागाचा एसडीएम आणि पालकमंत्री मिळून तिथे त्यांचा दबाव असल्याशिवाय त्यांचे काम करू शकत नाही.

अंबादास दानवे म्हणाल्या, मी त्यांना आकान केले होते की तुमचे पाच पाटनकोण आहेत ते जाहीर करावे, आता मी सांगितले आहे की त्यांच्याच घरातले पाटनर आहेत. राज्य सरकार अशा अधिकार्यावर कारवाई करणार की नाही करणार हा माझा प्रश्न आहे. एखादा महसूल विभागाचा एसडीएम आणि पालकमंत्री मिळून तिथे त्यांचा दबाव असल्याशिवाय त्यांचे काम करू शकत नाही.

अंबादास दानवे म्हणाल्या, मी त्यांना आकान केले होते की तुमचे पाच पाटनकोण आहेत ते जाहीर करावे, आता मी सांगितले आहे की त्यांच्याच घरातले पाटनर आहेत. राज्य सरकार अशा अधिकार्यावर कारवाई करणार की नाही करणार हा माझा प्रश्न आहे. एखादा महसूल विभागाचा एसडीएम आणि पालकमंत्री मिळून तिथे त्यांचा दबाव असल्याशिवाय त्यांचे काम करू शकत नाही.

अंबादास दानवे म्हणाल्या, मी त्यांना आकान केले होते की तुमचे पाच पाटनकोण आहेत ते जाहीर करावे, आता मी सांगितले आहे की त्यांच्याच घरातले पाटनर आहेत. राज्य सरकार अशा अधिकार्यावर कारवाई करणार की नाही करणार हा माझा प्रश्न आहे. एखादा महसूल विभागाचा एसडीएम आणि पालकमंत्री मिळून तिथे त्यांचा दबाव असल्याशिवाय त्यांचे काम करू शकत नाही.

अंबादास दानवे म्हणाल्या, मी त्यांना आकान केले होते की तुमचे पाच पाटनकोण आहेत ते जाहीर करावे, आता मी सांगितले आहे की त्यांच्य

मानवी हस्तक्षेपामुळे प्रदूषित वातावरण जीवसृष्टीच्या विनाशाचे कारण

(जागतिक पर्यावरण दिन विशेष

५ जून २०२५)

संपूर्ण आकाशगोले, केवळ पृथ्वीवरच

जीवन शक्य आहे, कारण येथे जीवनासाठी आवश्यक असलेल्या घटकांचा चांगला समन्वय स्थापित झाला आहे. आपल्या सभोवतालचे वातावरण मानवी विकासासाठी उपयुक्त आहे, परंतु मानवाने सर्व मयादा ओलांडल्या आणि त्या पर्यावरणीच्या घटकांचे प्रचंड नुकसान केले आहे, ज्यामुळे पर्यावरणाचे संतुलन बिघडावो आणि तो आता मानवी जीवनासाठी घोकादारक बनत आहे.

नैसर्गिक संसाधनांचे अंतरेक, भेसळ, विवाही रसायनांचा अपवांदित वापर, यांत्रिक संसाधनांवरील वाढते अवलंबित्व, वाढते इलेक्ट्रॉनिक कचरा, प्रदूषण, घोटाला, अशुद्धता, जंगलांड, सिमटीकरण, वाढते शहरीकरण, सरकारी नियमांचे कायद्याचे उल्लंघन, वन्यजीवांच्या नैसर्गिक अधिवासाचे नुकसान, ओझोन थराचे नुकसान, निसर्गांत सातत्याने मानवी हस्तक्षेप यामुळे पर्यावरणाचा नाश होत आहे, ज्यामुळे नैसर्गिक आपांतीमध्ये प्रचंड वाढ झाली आहे.

ग्लोबल वैर्मिंगची समस्या खुप वेगाने वाढली आहे, ज्याचा थेट परिणाम जैवविविधतेवर होत आहे, पर्यावरणात मानवी हस्तक्षेपामुळे संपूर्ण जीवसृष्टीचे

संतुलन बिघडावो आणि तो आता मानवी जीवनासाठी घोकादारक बनत आहे.

जागतिक तापमानवाढीमुळे, हवामान उन्हाळ्यात पाऊस पडतो, वापसात थंडी पडते, हिवाळ्यात उछाता आणि नंतर कधीकधी पाऊस पडतो, ज्याचा पिकांवर आणि आरोग्यावर वाईट परिणाम होतो.

पिकांचे नुकसान होते, काही ठिकाणां पूर्व येतो तर काही ठिकाणी तीव्र दुष्काळ पडतो, ज्याचा सर्वांत मोठा फटका शेतकी, छोटे व्यापारी आणि गरिबांना सहन करावा लागतो, त्याच्याबोर वन्यजीव आणि जलचरानाही हासी पोहोचते.

हिमखंड वित्तनात आणि समुद्रात शोपले जातात, ज्यामुळे समुद्राची पातळी वाढते आणि तापमान सर्तत वाढत राहते.

बदलत्या हवामानामुळे मानवी आरोग्य नुकसान झाले आहे. आता हल्लूहल्लू

अधिकांकित कमकुवत होता

चालते आहे, प्राणघातक आजार वेगाने पसरत आहेत,

रोगप्रतिकारक शक्ती कमकुवत होत आहे.

सध्या उन्हाळ्यात वाढणारी आर्द्धता गुदमरवणारी ठरत आहे;

असे वाटते की ते शरीराला आतान उकळत आहे. संजीवांसाठी वरदान असलेला ओझोन

थर आता सर्तत होणाऱ्या नुकसानीमुळे

धोक्यात येत आहे. या समस्या आणि प्रदूषित वातावरणामुळे आपले मानसिक आरोग्याही झापायाने घिंडवडते आहे.

आपण आपल्या पुढच्या पिंडीसाठी असलेल्या नैसर्गिक संसाधनाचा नाश आहेत. अनेकदा अधिकांच्याच्या किंवा करण्यास मुरुवात केली आहे आणि विवाद काढणाऱ्या कंत्राटदारांच्या त्याशिवाय, आपण विवाही वातावरण

सतत वाढवत आहोत.

आपण आपल्या स्वार्थात इतके आंबेळे झालो आहोत ती आपल्या घरावाहीर जर

एखादे हिरवेगार झाड असेल, जे आपल्याला शुद्ध

ऑक्सिजन, सावली, फल, फुले आणि थंडावा देते,

तीरीही आपण ते झाड तोडून त्या जागेवर

असेल तरीही आपण ते झाड तोडून त्या जागेवर

विचार करतो.

मानवांच्या अशा कृतीमुळे

किलिबिलट करणारे पक्षी दाट लोक

वस्तीच्या भागांसुन दूर झाले आहेत.

आरोग्याही झापायाने शहरावर झाल्यांमध्ये रूपांतरित झाल्या

कायद्याने संरक्षण मिळवे मूळून हा कायदा करण्यात आला, मात्र

तीरीही नेहमी पुरेश्या कर्मचाऱ्याकांमध्ये कमत्रतर दिसून येते.

अमेरिकीतील हेल्प इफेक्ट-डस

इन्स्टिट्यूटने प्रसिद्ध केलेल्या अहवालात

असे आदळवून आले आहे की २०२१

मध्ये जगभारत ८.१ दशलक्ष मूळून हा वायू

होतील. दुष्काळ, जो अप्रत्यक्षपणे अंति

उण्ठेतील जीवांसाठी ओडाळवून आले,

ज्यामुळे २०५० पर्यंत ८.५ दशलक्ष मूळून होतील. दुष्काळ, जो अप्रत्यक्षपणे अंति

उण्ठेतील जीवांसाठी ओडाळवून आले

तर दशलक्ष मूळूची जीवांसाठी आहे.

सरासरी तापमान ३४५ ते २.९

सेल्सिसअसेने संबंधित मूळुदारासाठी पूर्व हा सर्वांत मोठा

धोका घटक असल्यात आढळवून आले,

ज्यामुळे २०५० पर्यंत ८.५ दशलक्ष मूळून होतील. दुष्काळ, जो अप्रत्यक्षपणे अंति

उण्ठेतील जीवांसाठी ओडाळवून आले,

तर दशलक्ष मूळूची जीवांसाठी आहे.

सरासरी तापमान ३४५ ते २.९

सेल्सिसअसेने संबंधित मूळुदारासाठी पूर्व हा सर्वांत मोठा

धोका घटक असल्यात आढळवून आले,

ज्यामुळे २०५० पर्यंत ८.५ दशलक्ष मूळून होतील. दुष्काळ, जो अप्रत्यक्षपणे अंति

उण्ठेतील जीवांसाठी ओडाळवून आले,

तर दशलक्ष मूळूची जीवांसाठी आहे.

सरासरी तापमान ३४५ ते २.९

सेल्सिसअसेने संबंधित मूळुदारासाठी पूर्व हा सर्वांत मोठा

धोका घटक असल्यात आढळवून आले,

ज्यामुळे २०५० पर्यंत ८.५ दशलक्ष मूळून होतील. दुष्काळ, जो अप्रत्यक्षपणे अंति

उण्ठेतील जीवांसाठी ओडाळवून आले,

तर दशलक्ष मूळूची जीवांसाठी आहे.

सरासरी तापमान ३४५ ते २.९

सेल्सिसअसेने संबंधित मूळुदारासाठी पूर्व हा सर्वांत मोठा

धोका घटक असल्यात आढळवून आले,

ज्यामुळे २०५० पर्यंत ८.५ दशलक्ष मूळून होतील. दुष्काळ, जो अप्रत्यक्षपणे अंति

उण्ठेतील जीवांसाठी ओडाळवून आले,

तर दशलक्ष मूळूची जीवांसाठी आहे.

सरासरी तापमान ३४५ ते २.९

सेल्सिसअसेने संबंधित मूळुदारासाठी पूर्व हा सर्वांत मोठा

धोका घटक असल्यात आढळवून आले,

ज्यामुळे २०५० पर्यंत ८.५ दशलक्ष मूळून होतील. दुष्काळ, जो अप्रत्यक्षपणे अंति

उण्ठेतील जीवांसाठी ओडाळवून आले,

तर दशलक्ष मूळूची जीवांसाठी आहे.

सरासरी तापमान ३४५ ते २.९

सेल्सिसअसेने संबंधित मूळुदारासाठी पूर्व हा सर्वांत मोठा

धोका घटक असल्यात आढळवून आले,

ज्यामुळे २०५० पर्यंत ८.५ दशलक्ष मूळून होतील. दुष्काळ, जो अप्रत्यक्षपणे अंति

उण्ठेतील जीवांसाठी ओडाळवून आले,

तर दशलक्ष मूळूची जीवांसाठी आहे.

सरासरी तापमान ३४५ ते २.९

सेल्सिसअसेने संबंधित मूळुदारासाठी पूर्व हा सर्वांत मोठा

धोका घटक असल्यात आढळवून आले,

ज्यामुळे २०५० पर्यंत ८.५ दशलक्ष मूळून होतील. दुष्काळ, जो अप्रत्यक्षपणे अंति

उण्ठेतील जीवांसाठी ओडाळवून आले,

तर दशलक्ष मूळूची जीवांसाठी आहे.

सरासरी तापमान ३४५ ते २.९

सेल्सिसअसेने संबंधित मूळुदारासाठी पूर्व हा सर्वांत मोठा

धोका घटक असल्यात आढळवून आले,

ज्यामुळे २०५० पर्यंत ८.५ दशलक्ष मूळून होतील. दुष्काळ, जो अप्रत्यक्षपणे अंति

उण्ठेतील जीवांसाठी ओडाळवून आले,

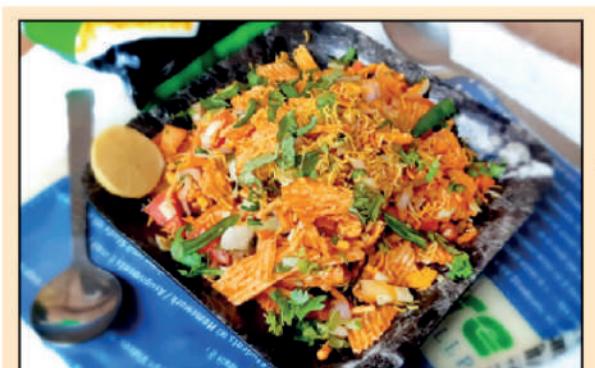
तर दशलक्ष मूळूची जीवांसाठी आहे.

सरासरी तापमान ३४५ ते २.९

सेल्सिसअसेने संब

ચટપટીત વિષ્ય મેન્ડ

દો સ્તાનોને, સંધ્યાકાળચ્ચા વેલી બાતનું. અશાંતી ચટપટીત ખાવંસ ભેણેચા પર્યાય નિવડલા જાતો. મેલ મ્હટલી કી ચુસ્સે હેવત. પણ તુમચાકડે બટાટા વેફર્સર્ચ એખાંડ પાકિટ અસલ તરી મેલ બનવતો હેઝલ. ચલા તર માં

પટકન હોણારી હી રેસિપી દ્રાગ કરુયા. **સામગ્રી:** બટાટા વેફર્સ, ચિરલેલા કાંદા, ટોમેટો, હિરવ્યા મિરવ્યા, ફરસાણ, શેવ, લિંબચા રસ કૃતી: બટાટા વેફર્સચે છોટે તુકડે કરા. ત્યાત કાંદા, ટોમેટો આણ હિરવ્યા

મિરવ્યા ઘાલા. નીટ મિસલ્લુન ચ્યા. મગ ફરસાણ આણ શેવ ઘાલુન થોડા લિંબચા રસહી ઘાલા. સર્વ ઘટક નીટ મિક્સ અસંતચ. તુમચા ચંબીનુસાર મીઠ ઘાલા. વર્લન કોણિબિરહી ઘાલતા હેઝલ. સંધ્યાકાળચ્ચા ચહાસોબત હી ચિપ્સ મેલ મસ્ત લાગેલ. ઇન્કચ નાહી તર મિત્રમંડળીંકુન તુમચા કલ્પકતેવં કૌતુહાની હોઈલ.

શાલા સોઝુન ઉભારલા અડીચથે કોટીંચા ઉદ્યોગ

અન્યાંને કાપાંદાંચી વર્ગવારી કરણયાપસૂન પુરુઠા સાખીનીતીલ ગુંજાસુંતું સમજૂન ધેણ્યાપર્યાત્ત પ્રત્યેક વિભાગત કામ કેલાં. હ્યાલ્ફલ્લું ત્યાંના કાપદ ઉદ્યોગાચી ચાંગલી સમજ મિલાલી. અન્યાંના કાહીતરી વેગલાં આણ ચાંગલાં કરણ્યાં હોતેં. ત્યાંના લહાન ઉદ્યોગક આણ મહિલાસાઠી હી વ્યવસાય સોપા કરાયા હોતા. ૨૦૧૯ વર્ષ અન્યાંના કાપદ ઉદ્યોગત વિવિધ પદાંવર કામ કરુન અનુભવ મિલ્લાન. ૨૦૧૧ પર્યાત, અન્યાંના ૨ લાખ રૂપ્યે કમવું લાગેલ, પણ તે ત્યાવર સમાધાની નવ્હાને. અશા પરિસ્થિતીની અન્યાંના સ્વતંત્રાં વ્યવસાય સુધુંવાત કેલી આણ તે ગુજરાતમધીલ સુરૂવાત હેઠે પોહોચલે. કોણતાહી અનુભવ નસતાના કાપદ ઉદ્યોગત કામ કરાયાલા સુરૂવાત કેલી. સુરૂતાન ભારતાં કાપદ કેંદ્રદેશીલ મહિલાન જાત. અનુભવાંભાવી, ત્યાંની કાપદ ઉદ્યોગત અંતર્ણ ખાલચા સ્તરાવર કામ કરણયાસ સુરૂવાત કેલી.

કાપદ ઉદ્યોગાતીલ બારકાવે

અચિન્હર

અન્યાંના કાપદ ઉદ્યોગત વિવિધ પદાંવર કામ કરુન અનુભવ મિલ્લાન. ૨૦૧૧ પર્યાત, અન્યાંના ૨ લાખ રૂપ્યે કમવું લાગેલ, પણ તે ત્યાવર સમાધાની નવ્હાને. અશા પરિસ્થિતીની અન્યાંના સ્વતંત્રાં વ્યવસાય સુધુંવાત કેલી આણ તે ગુજરાતમધીલ સુરૂવાત હેઠે પોહોચલે. કોણતાહી અનુભવ નસતાના કાપદ ઉદ્યોગત કામ કરાયાલા સુરૂવાત કેલી. સુરૂતાન ભારતાં કાપદ કેંદ્રદેશીલ મહિલાન જાત. અનુભવાંભાવી, ત્યાંની કાપદ ઉદ્યોગત અંતર્ણ ખાલચા સ્તરાવર કામ કરણયાસ સુરૂવાત કેલી.

કાપદ ઉદ્યોગાતીલ બારકાવે

નાવાચા સ્વતંત્રાં કાપદ વ્યવસાય સુરૂ કેલા. કમી ગુંતવુંકીત વ્યવસાય સુરૂ કર્યાણી સંધી લોકાના મિલાલી અની અન્યાંના ઇચ્છા હોતી. મ્હણુન ત્યાંની ૨૫,૦૦૦ રૂપયાંચા ગુંતવુંકીત વ્યવસાય ઉભાર્યાંચા સંધી ઉપલબ્ધ કરુન દિલી. અન્યાંના ફેંશન લોકાના સોસીન, પ્રશિક્ષણ આણ માર્કેટિંગબાત માર્ગદર્શન કરતાં આણ ત્યાંના વ્યવસાય ઉભારીસાઠી પાઠિબા દેતાં.

નાવાચા સ્વતંત્રાં કાપદ વ્યવસાય સુરૂ કેલા. કમી ગુંતવુંકીત વ્યવસાય સુરૂ કર્યાણી સંધી લોકાના મિલાલી અની અન્યાંના ઇચ્છા હોતી. મ્હણુન ત્યાંની ૨૫,૦૦૦ રૂપયાંચા ગુંતવુંકીત વ્યવસાય ઉભાર્યાંચા સંધી ઉપલબ્ધ કરુન દિલી. અન્યાંના ફેંશન લોકાના સોસીન, પ્રશિક્ષણ આણ માર્કેટિંગબાત માર્ગદર્શન કરતાં આણ ત્યાંના વ્યવસાય ઉભારીસાઠી પાઠિબા દેતાં.

નાવાચા સ્વતંત્રાં કાપદ વ્યવસાય સુરૂ કેલા. કમી ગુંતવુંકીત વ્યવસાય સુરૂ કર્યાણી સંધી લોકાના મિલાલી અની અન્યાંના ઇચ્છા હોતી. મ્હણુન ત્યાંની ૨૫,૦૦૦ રૂપયાંચા ગુંતવુંકીત વ્યવસાય ઉભાર્યાંચા સંધી ઉપલબ્ધ કરુન દિલી. અન્યાંના ફેંશન લોકાના સોસીન, પ્રશિક્ષણ આણ માર્કેટિંગબાત માર્ગદર્શન કરતાં આણ ત્યાંના વ્યવસાય ઉભારીસાઠી પાઠિબા દેતાં.

નાવાચા સ્વતંત્રાં કાપદ વ્યવસાય સુરૂ કેલા. કમી ગુંતવુંકીત વ્યવસાય સુરૂ કર્યાણી સંધી લોકાના મિલાલી અની અન્યાંના ઇચ્છા હોતી. મ્હણુન ત્યાંની ૨૫,૦૦૦ રૂપયાંચા ગુંતવુંકીત વ્યવસાય ઉભાર્યાંચા સંધી ઉપલબ્ધ કરુન દિલી. અન્યાંના ફેંશન લોકાના સોસીન, પ્રશિક્ષણ આણ માર્કેટિંગબાત માર્ગદર્શન કરતાં આણ ત્યાંના વ્યવસાય ઉભારીસાઠી પાઠિબા દેતાં.

નાવાચા સ્વતંત્રાં કાપદ વ્યવસાય સુરૂ કેલા. કમી ગુંતવુંકીત વ્યવસાય સુરૂ કર્યાણી સંધી લોકાના મિલાલી અની અન્યાંના ઇચ્છા હોતી. મ્હણુન ત્યાંની ૨૫,૦૦૦ રૂપયાંચા ગુંતવુંકીત વ્યવસાય ઉભાર્યાંચા સંધી ઉપલબ્ધ કરુન દિલી. અન્યાંના ફેંશન લોકાના સોસીન, પ્રશિક્ષણ આણ માર્કેટિંગબાત માર્ગદર્શન કરતાં આણ ત્યાંના વ્યવસાય ઉભારીસાઠી પાઠિબા દેતાં.

નાવાચા સ્વતંત્રાં કાપદ વ્યવસાય સુરૂ કેલા. કમી ગુંતવુંકીત વ્યવસાય સુરૂ કર્યાણી સંધી લોકાના મિલાલી અની અન્યાંના ઇચ્છા હોતી. મ્હણુન ત્યાંની ૨૫,૦૦૦ રૂપયાંચા ગુંતવુંકીત વ્યવસાય ઉભાર્યાંચા સંધી ઉપલબ્ધ કરુન દિલી. અન્યાંના ફેંશન લોકાના સોસીન, પ્રશિક્ષણ આણ માર્કેટિંગબાત માર્ગદર્શન કરતાં આણ ત્યાંના વ્યવસાય ઉભારીસાઠી પાઠિબા દેતાં.

નાવાચા સ્વતંત્રાં કાપદ વ્યવસાય સુરૂ કેલા. કમી ગુંતવુંકીત વ્યવસાય સુરૂ કર્યાણી સંધી લોકાના મિલાલી અની અન્યાંના ઇચ્છા હોતી. મ્હણુન ત્યાંની ૨૫,૦૦૦ રૂપયાંચા ગુંતવુંકીત વ્યવસાય ઉભાર્યાંચા સંધી ઉપલબ્ધ કરુન દિલી. અન્યાંના ફેંશન લોકાના સોસીન, પ્રશિક્ષણ આણ માર્કેટિંગબાત માર્ગદર્શન કરતાં આણ ત્યાંના વ્યવસાય ઉભારીસાઠી પાઠિબા દેતાં.

નાવાચા સ્વતંત્રાં કાપદ વ્યવસાય સુરૂ કેલા. કમી ગુંતવુંકીત વ્યવસાય સુરૂ કર્યાણી સંધી લોકાના મિલાલી અની અન્યાંના ઇચ્છા હોતી. મ્હણુન ત્યાંની ૨૫,૦૦૦ રૂપયાંચા ગુંતવુંકીત વ્યવસાય ઉભાર્યાંચા સંધી ઉપલબ્ધ કરુન દિલી. અન્યાંના ફેંશન લોકાના સોસીન, પ્રશિક્ષણ આણ માર્કેટિંગબાત માર્ગદર્શન કરતાં આણ ત્યાંના વ્યવસાય ઉભારીસાઠી પાઠિબા દેતાં.

નાવાચા સ્વતંત્રાં કાપદ વ્યવસાય સ

महासागर

वृत्तसागर

■ गुरुवार, दि. ५ जून २०२५ ■

मनपाच्या ई-लायब्रितून घडताहेत डॉक्टर

■ महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. ४ :

नागपूर महानगरपालिके वाराणसी भागातील भारतरत्न अटलबिहारी वाजपेयी ई-लायब्रिय स्पर्धा परिषळाची तयारी करणाऱ्या विद्यार्थ्यांसाठी एक महत्वाचे केंद्र बनले आहे. त्याच्वरोबर या ई-लायब्रियाच्या माध्यमातून अनेक विद्यार्थ्यांना एम्डी आणि एम्पएस सारख्या वैद्यकीय परीक्षांची तयारी करून डॉक्टर बनण्याची संधी मिळत आहे.

मे २०२२ मध्ये सुरु झालेली ही ई-लायब्रिय मनपा आयुक्त तथा प्रशासक डॉ. अधिकृत चौधरी, अतिरिक्त आयुक्त श्रीमती वैष्णवी विद्यार्थी आणि शिक्षणाधिकारी श्रीमती साधना संयाम यांच्या मार्गदर्शनाखाली यशस्वी ठरली आहे.

या लायब्रिय युपीएस्सी, सीए, एम्बीए, बैंक और कॉर्जी प्रणाली बसवण्यात वेणार आहे, ज्यामुळे विजेची बचत

साईटीची तयारी करणारे विद्यार्थी अभ्यास करतात. गेल्या दोन वर्षांत आहारी विद्यार्थ्यांनी युपीएस्सीच्या नागरी सेवा परिषेतही यश मिळवले आहे, तर अनेक विद्यार्थ्यांना सरकारी नोक्या मिळवल्या आहेत. आता ही लायब्रिय 'डॉक्टरांची लायब्रिय' म्हणून ओळखली जात आहे.

इंदिरा गांधी वैद्यकीय महाविद्यालय आणि रेल्वे रुग्णालयातील एम्बीबीएस, एम्डी आणि एम्पएसचे विद्यार्थी अभ्यासासाठी या लायब्रियाला सर्वांगीक पसंती देत असतात. लायब्रिय प्रवेश देताना विद्यार्थ्यांची शैक्षणिक पाश्वर्भूती आणि कोणत्या परीक्षेची तयारी करत आहेत, याची माहिती घेतली जाते. यशस्वी विद्यार्थ्यांचा लायब्रिय कर्मचाऱ्यांकांची डूळून सत्काराही केला जाते. लवकरच या लायब्रियामध्ये सौरज्जु ऊर्जा विद्यार्थी दरम्हा ५० पेक्षा जास्त विद्यार्थी प्रतीक्षेत

दरम्हा ५० पेक्षा जास्त विद्यार्थी ही ई-लायब्रिय विद्यार्थ्यांसाठी उपयुक्त ठरली आहे.

या लायब्रिय युपीएस्सी, सीए, एम्बीए, बैंक

प्रशासक डॉ. अधिकृत चौधरी, अतिरिक्त आयुक्त श्रीमती वैष्णवी विद्यार्थी आणि शिक्षणाधिकारी श्रीमती साधना संयाम यांच्या मार्गदर्शनाखाली यशस्वी ठरली आहे. ज्यामुळे विजेची बचत

होईल.

लायब्रिय सुविधा

या लायब्रिय मध्ये विद्यार्थ्यांसाठी अनेक सुविधा उपलब्ध आहेत, ज्यामुळे ती अल्पावधीतच लोकप्रिय ज्ञाली आहे: शांत आणि वातानुकूलित (एप्सी) वातावरण, वायकाय, पुस्तके आणि विविध मासिके यांचा समावेश आहे.

ज्ञाल्यास जनरेटरची सोय, संगणक कक्ष आणि इंटरनेट, वायकाय सुविधा, दिव्यांगांसाठी विशेष अभ्यासिका आणि संगणक, विद्यार्थ्यांच्या उपहाराहू, व्याख्यानांसाठी सभागृह, प्रशस्त पार्किंग असी सुविधा आहे. ज्यामुळे कर्मचा २४च्या प्रवासनीशावय कोणतेही पुस्तक बाहेर नेता येत नाही.

पुस्तकाची चारी रोखण्यासाठी लायब्रिय मध्ये रेडिओ फ्रिक्वेंसी आयडेंटिफिकेशन (फ्रेक्स) प्रणाली तंत्रज्ञानाच्या सहाय्याने जागतिक संघर्षेत उत्तरवाचे असेल, तर शिक्षण व्यवस्थेच्या काळावरोवर बदल करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी आयुटी आयमध्ये पुढील अभ्यासक्रम सुरू केले जाणार असल्याचे लोकांनी म्हणाले.

सौरकूर्ज तंत्रज्ञ, इलेक्ट्रिक वाहन

तंत्रज्ञ, ड्रोन तंत्रज्ञ, श्रीडी प्रिंटिंग,

अटलबिहारी वाजपेयी ई-लायब्रियल

संस्कृत विद्यालयातील नोंदवून अटक

दिव्यांगांसाठी उपलब्ध सुविधा

महानगरपालिकेकडे डॉक्टर दिल्या जाणाऱ्या सुविधांसाठी

प्रतिमहिना (कॅश किंवा ऑनलाईन)

शुल्क घेतले जाते. या

शुल्कात अभ्यासिका, इंटरनेट,

फ्रेक्स सुविधा, वीज खडित

आरएफआयडी प्रणाली

पुस्तकाची चारी रोखण्यासाठी

लायब्रिय मध्ये रेडिओ

फ्रिक्वेंसी

आयडेंटिफिकेशन (फ्रेक्स)

प्रणाली ६ मिनिने ते २ व्यापैर्यंत

असणार आहे. हे अभ्यासक्रम तरुणांना उच्च पातलीवरील नोंदवून तंत्रज्ञानाची सहाय्या देत असेल, तर तंत्रज्ञानाची सहाय्या देत असेल, तर शिक्षण व्यवस्थेच्या काळावरोवर बदल करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी आयुटी आयमध्ये पुढील अभ्यासक्रम सुरू केले जाणार असल्याचे लोकांनी म्हणाले.

सौरकूर्ज तंत्रज्ञ, इलेक्ट्रिक वाहन

तंत्रज्ञ, ड्रोन तंत्रज्ञ, श्रीडी प्रिंटिंग,

अटलबिहारी वाजपेयी ई-लायब्रियल

संस्कृत विद्यालयातील नोंदवून अटक

दिव्यांगांसाठी उपलब्ध सुविधा

महानगरपालिकेकडे डॉक्टर दिल्या जाणाऱ्या सुविधांसाठी

प्रतिमहिना (कॅश किंवा ऑनलाईन)

शुल्क घेतले जाते. या

शुल्कात अभ्यासिका, इंटरनेट,

फ्रेक्स सुविधा, वीज खडित

आरएफआयडी प्रणाली

पुस्तकाची चारी रोखण्यासाठी

लायब्रिय मध्ये रेडिओ

फ्रिक्वेंसी

आयडेंटिफिकेशन (फ्रेक्स)

प्रणाली ६ मिनिने ते २ व्यापैर्यंत

असणार आहे. हे अभ्यासक्रम तरुणांना उच्च पातलीवरील नोंदवून तंत्रज्ञानाची सहाय्या देत असेल, तर तंत्रज्ञानाची सहाय्या देत असेल, तर शिक्षण व्यवस्थेच्या काळावरोवर बदल करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी आयुटी आयमध्ये पुढील अभ्यासक्रम सुरू केले जाणार असल्याचे लोकांनी म्हणाले.

सौरकूर्ज तंत्रज्ञ, इलेक्ट्रिक वाहन

तंत्रज्ञ, ड्रोन तंत्रज्ञ, श्रीडी प्रिंटिंग,

अटलबिहारी वाजपेयी ई-लायब्रियल

संस्कृत विद्यालयातील नोंदवून अटक

दिव्यांगांसाठी उपलब्ध सुविधा

महानगरपालिकेकडे डॉक्टर दिल्या जाणाऱ्या सुविधांसाठी

प्रतिमहिना (कॅश किंवा ऑनलाईन)

शुल्क घेतले जाते. या

शुल्कात अभ्यासिका, इंटरनेट,

फ्रेक्स सुविधा, वीज खडित

आरएफआयडी प्रणाली

पुस्तकाची चारी रोखण्यासाठी

लायब्रिय मध्ये रेडिओ

फ्रिक्वेंसी

आयडेंटिफिकेशन (फ्रेक्स)

प्रणाली ६ मिनिने ते २ व्यापैर्यंत

असणार आहे. हे अभ्यासक्रम तरुणांना उच्च पातलीवरील नोंदवून तंत्रज्ञानाची सहाय्या देत असेल, तर तंत्रज्ञानाची सहाय्या देत असेल, तर शिक्षण व्यवस्थेच्या काळावरोवर बदल करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी आयुटी आयमध्ये पुढील अभ्यासक्रम सुरू केले जाणार असल्याचे लोकांनी म्हणाले.

सौरकूर्ज तंत्रज्ञ, इलेक्ट्रिक वाहन

तंत्रज्ञ, ड्रोन तंत्रज्ञ, श्रीडी प्रिंटिंग,

अटलबिहारी वाजपेयी ई-लायब्रियल

संस्कृत विद्यालयातील नोंदवून अटक

दिव्यांगांसाठी उपलब्ध सुविधा

महानगरपालिकेकडे डॉक्टर दिल्या जाणाऱ्या सुविधांसाठी

प्रतिमहिना (कॅश किंवा ऑनलाईन)

शुल्क घेतले जाते. या

शुल्कात अभ्यासिका, इंटरनेट,

फ्रेक्स सुविधा, वीज खडित

आरएफआयडी प्रणाली

पुस्तकाची चारी रोखण्यासाठी

लायब्रिय मध्ये रेडिओ

फ्रिक्वेंसी

आयडेंटिफिकेशन (फ्रेक्स)

जगत्तत्त्वा कुठल्याही देशात जा, ते बायकांना चुकलेलं नाही. जगभरातल्या सर्व देशांतल्या घरकामाची सरासरी काढली तर बायका साडेचार तास घरकाम करतात, तर पुढे त्यापेका अधिक वेळ म्हणजे दोन ते अंडीच तास जेमतेम घरकाम करतात. भारतात तर ही तफावत अधिकच जास्त आहे. सरासरी काढली तर भारतीय बायका रोज सहा तास घरकाम करतात, तर पुढे फक्त एक तास. रोजचा स्ववंयाक, घराची स्वच्छता आणि देखरेख, घरातल लहान मुलांची काळजी, संगोप, ज्वऱांची देखभाल, सेवा अशा काही गोर्टीच समावेश असतो. त्यात देश जितका गरीब, जितका मागास तिथं खिळावाना पाणी भरण्यासाठी लांबच लांब जावं लागत, डोक्यावरून पाणी आण्यात, चुलीसाठी लांबच लांब लांबकूडफाटा गोळा करण्यात आणि कपडे धृण्यातच मुली/महिलांचा दिवसभरातला केवढा तरी वेळ वाया जातो. जगाच्या कुठल्याही टोकावर गेलात तरी प्रत्येक समाजात या कामांची जबाबदारी बाईवरच असते.

या आणि अशा आणित लहानमोठेशा घरकामात बायका अडकून पडलेल्या दिसतात. घरकामासाठी आवश्यक त्या साधनांची/उपकरणांची/सोरीची कमतरता असल्यानं भाडी घासण, चूल पेटवण, कपडे धूण, धान्य निवडण अशा अनेक कामामध्ये खिळावाचा दिवसभरातला बहुतेक सगळा वेळ जातो. त्यात घरकाम ही पूर्णपणे स्तंभीची जबाबदारी आहे हेच घरातल्या आणि समाजातल्या सगळ्यांनी गृहीत घरातल असल्यानं भाडी घासण, चूल पेटवण, कपडे धूण, धान्य करण्यात यात कुणाला काही गैर वाटत नाही. मात्र यात त्या बाईचा किंतु मौल्यवान वेळ वाया जातो, याचा कुणी विचारच करत नाही.

अनाचा दिवस पहाडे पाचला मुख व्हायचा. सगळ्यांच्या आधी उदून ती पहिले चूल पेटवायची. मग नास्त्याची तयारी. मीही तिच्याबोर बर सकाळी पहाडे पाचला उडायचे. आम्ही दोघी मिळून विहिरीवर पाणी भरायला जायचो. साधारण एका बाजून चार किलोमीटर लांब डोक्यावर हेड वाहून आणण हे अफ्रिका आणि आशिया खंडात बायकांच्या वाटाशाला रोजच येतं. साधारण सरता अटार लिटर पाण्याचा हंडा डोक्यावर घेऊन आना जिपाळप चालायची. अर्धातच तिच्याइतक पाणी मी वाहू शकले नाही. थोडक पाणी आणलं तरी परत येईपर्यंत मी पार थकून गेले असावचे. पण आना मात्र थकावी नाही. पुढची कांवं तीची वाट पाहत असायची. पुढाहुदुपाच्या जेवाणाची तयारी. स्ववंयापक झाला की पाठेकेलत तरहेही तिला शव्य व्हायचं त्याचं नाही. जेवाण झाली की आम्ही लांबकूडफाटा आणायला जांत जायचो. विषारी विचावासून स्वतःचं रक्षण करत ज्याकू लांबकूडगोळा करायचो. मग पुढ्हा पाणी भरायचं, बकःयांचं दूध काढायचं

आणि रातीच्या स्ववंयापकाला लागायचं, पहाडे पाच वाजता आना जी कामाला लागायची ती राती १२ रुंदीत. चंद्रप्रकाशात रातीच्या स्ववंयापकाची भांडी घासून झाली की तिचा दिवस संपायचा.

तिच्या घरी होते तेवढे दिवस माझीही हेच रुटीन होते.

त्या दिवसांमध्ये मी रोज किंतु हजार पावले चालत

होते?

आणि आना, ती तर आयुष्यभर माडया किंतीती पट अधिक पावलं चालत होती, फक्त घरकाम करण्यासाठी. तिचं संपूर्ण आयुष्य घराला जेवा घालणं आणि पाणी भरणं यातच चालत होता.

मी अशी जगभरातील बायकांची पावलं का मोजो आहे? का अशा छोटेशा छोटेशा गोर्टीचा हिशेब मांडेतेय?

कारण केवळ बायकांनीच फक्त घरकाम करत राहण्यासाठी धोकादायक गोष्ट आजच्या काळात दुसरी कुठलीही नाही. आणि कामाच्या या नसलेल्या विभागांची धाका जसा बायकांना आहे तसाच तो पुरुषांना, मुलांना आणि मुलींनाही आहे.

वेळ नाही म्हणून संधी नाही?

अर्थशास्त्रज्ञ याला संधीची किंमत म्हणतात. म्हणजे, जितका वेळ खिळा घरकामात घालवतात तो वेळ जर कमी करता आला तर तो वेळ खिळा इतर इतर गोर्टीसाठी देऊ शकतील. त्यांच्याकडे सध्या वेळ नाही त्यामुळे त्यांना संधींही नाही. तो वेळ मिळाला तर दिवसाल एक तास मोकळा मिळाला किंवा आशिया-अफ्रिका खंडातल्या खिळावाना समजा दिवसातून पाच तास मोकळे मिळाला, नुसद्या घरकामातून सुटका मिळाली तर त्या काय करतील? कुणाला नोकीरी करायची असेल, एखादीला स्वतःचा व्यवसाय सुरु करायचा असेल, कुणाला काही समाजांपयोगी काम करायचं असेल किंवा कुणाला काहीच वेगळं न करता स्वतःसाठी वेळ द्यावा चा असेल. जग बायायचं असेल. गरीब देशातल्या मुलीं कदाचित हा वेळ खिळाणासाठी देलील. आनाची मुलगी ग्रेस सगळ्यात शेवटी झोपायची, कारण घरकामात आईला मदत केल्यानंतर ती गृहपाठ करायला बसायची. तोवर रातीची निजानीज झालेली असायची. तसंही घरातल्या कामांची जबाबदारी आईनंतर मुलीवरच येते. बहुतेक घरात अभ्यासाच्या आधी घरकामालाच प्राधान्य असते.

काही खिळा कदाचित निवांत वाचत बसतील, किंवा मैत्रीणांकडे जातील, फिरायला जातील.

हरकत नाही. माझा त्यांनाही तितकाच पाठिंडा आहे.

कारण आपला दिवस मनसारखा गेला, काहीतीरी छान केल, नवीन केलं याची समाधान वाटण्यासारख सुख नसत. आणि घरकामाही जेव्हा वाटलं जातं तेव्हा आणण एकटीनंतर स्वतःसाठी वेळ नाही.

घरकामासारखे विनामोबदला काम हे काम आहे, हे मान्य कण्णां हेच अजून अनेक

दिवसांसार येते.

संघीची किंमत

वेळखाऊ काम आहे हे विकसित देशांनी पहिले मान्य केलं आहे. दुसरं म्हणजे, या कामांपायी खर्च होणारी ऊर्जा आणि वेळ त्यांनी वाचवला आहे. त्यासाठीच तर अमेरिकेसारख्या देशात यांगलं किफियत आहे. पाणी रोज उदून भरावलं लागत नाही. गैंग आहे, चूल-लांबकूडफाटा हे साठेगेलं, कपडे धूण हे कामच उदून नाही कारण मशीन अर्धा तासात कपडे धूकून टाकतं.

म्हणजे काही सोयी उपकरणाच्या आल्या, काही बदलत्या समाजाच्या नी काही तंत्रज्ञानाच्या मदतीच्या, पण त्यातून काम कमी झालं.

गरीब, मागास देशात या सुविधा उपलब्ध व्हायला हव्यात.

या प्रश्नावर उपाय शोधायला हवेत. आणि इनोहेशन, कल्पक शोध याच चा समस्यांचं उत्तर मिळू शकेल. स्वस्त वीज, चांगले रस्ते, नक्ळां पाणी यासारख्या गरजा भागल्या पाहिजेत. विना की, कमीत कमी पाण्यात कपडे धूणारं एडांदं वाशिंग मशीन का असू नये?

अशी साधनं बायकांच्या आती असायला हवीत. ती त्यांनी वापरावता हवीत.

आणि ती रीत बदलणं हो सोपा प्रश्न नाही.

नव्यांनं बाबा झालेले किंतु जण पापार देणा; या नोकीरीन

जरा सुटी घेऊन

घरी थांबतील, डायपर

बदलतील, त्या काळात घरकाम

करतील आणि त्यांनंतर 'बाबा'

असल्याची जबाबदारी घरातही

उत्तर रात हातील, हा मुझा आहे.

त्यातून कदाचित त्याच आणि

त्यांच्या मुलांचं नात अधिक घडू होईल.

आईनं मूल संभाळणं आणि

वडिलांनी फक्त नोकीकी करणं हे आपण

'नॉर्मल' समजतो. हे 'नॉर्मल' नाही हे

मान्य करणं आणिते बदलणं हा बदल

आहे. वडिलांनी गवळत अंत अंत

बांधून स्ववंयापक करणं,

मुलांना शाळवत घ्यायला जाण,

मुलांचा लंचबॉक्स भरून त्यांना एक गोडचिन्ही

ठेवणं हे सारं वेगळं तर असेलच पण

त्यांने जे काम वाटलं जईल, त्यातून

नातं बहालाला येऊ शकतीं.

घरकामाला हात लावण्याची, ते

बाटून घेण्याची तयारी पुरुषांनी

दाखवती, बायकांनी तसं थोडंबहुत

काम त्यांना करू दिलं तर प्रत्येक जण

स्वतःसाठी, स्वतःच्या गरजांसाठी

जेवणानंतर ती झोप येते का?

जर तुम्हाला ही ऑफिसमध्ये

काम करताना झोप येत असेल तर त्यासाठी तुम्ही काय खाता हे जबाबदार आहे. समोरे, पिजा आणि इतला फास्टफूड झोप येण्यामध्ये खंबरात आहे.

तुक्त्याच तेल्या गेलेल्या एका संवेदनासुरांने जे पुरुष चर्ची अधिक असणारे पदव्याख्या खातात ते लोक रात्री कमी झोपतात आणि दिवसा त्यांना अधिक झोप येते.

ऑस्ट्रेलिया मधील एका युविनेस्टीने केलेल्या संवेदनासुरांने, जे लोकं कास्टप्लाय अधिक खावत

९ कोटींच्या थकीत महागाई भत्याची चौकशी करा

विमाशि संघाचे पोलिस उपायुक्तांना निवेदन

■ महासागर प्रतिनिधी

वाडी, दि. ४ : नागपूर जिल्हातील खाजगी अनुदानित प्राथमिक शाळातील शिक्षक व शिक्षकेतर रक्मचाचाचे ९ कोटी रुपये इतक्या थकीत महागाई भत्याच्या (डी. ए. अधिकारी) वितरणात मोठा आरोप घेऊन विद्युत मध्यमिक शिक्षक संघ महानगरने केला आहे.

या प्रकरणाची सखोल चौकशी करून संबंधित अधिकाऱ्यांविरोधात फौजदारी गुन्हा दाखल करावा, अशी मागणी संघाचे महानगर कायवाह अविनाश बढे यांच्या नेतृत्वात संघाचे अध्यक्ष विद्युत जुनधरे, कायव्यक्ष असण करावा, कायव्यक्ष गंगाधर पराते, संघटक वामन सोमकुवर यांनी पोलिस उपायुक्त (परिमंडळ २) राजेश मदने यांची घेट घेऊन निवेदनाढे केली आहे.

वेतनपथक अधिकाऱ्यावर गंभीर आरोप

सन २०२२-२३ या आर्थिक वर्षात जिल्हा परिषदेच्या वेतनपथक

(प्राथमिक) अधिकारी निलेश शिक्षण उपसंचालक नागपूर, शिक्षण वाधामरे आणि श्रीराम पानझाडे वाधामरे यांनी प्रशासकीय मंजुरीशिवाय संचालनालय, पुणे यांची कोंतीही यांच्यावर सखोल चौकशी करून सुमारे ९ कोटी रुपयांची डी.ए. मान्यता घेतलेली नव्हती. त्यामुळे हे फौजदारी गुन्हा दाखल करण्याची अर्थात देयके थेट शालार्थ संपूर्ण व्यवहार नियमबाबू असून, शासन निधीचा अपव्यव केलाचे नमूद शिक्षण करण्यात आले आहे.

सदर रक्कम वितरित करताना

संघाने निवेदनानुन अधिक्षक निलेश

सुधाकर अडवाळे आणि शालेय

शिक्षण व क्रिडा विभागाचे प्रधान सचिवांना पाठवण्यात आली आहे

■ महासागर प्रतिनिधी, नागपूर, दि. ४ :

वारीचा महात्मा कूटुंबांनी एकत्रित रित्या जाऊन सुमित्रा दिवस मनोरंजनात घालविवाचे उत्तम साधन आहे. पण शहरातील जापीनीज गार्डन, महाराज बाग, बाबोडावरक्सिटी पार्क, लिटल बूड वासरखे अनेक बर्गाचे प्रेमीयुगलांचे अडू बनले आहेत.

सदर वैथील जापीनीज गार्डन सकाळी दहा ते संध्याकाळी सहा पर्यंत सुरु असते. पण या बर्गाच्यामध्ये संपूर्ण कुटुंबपेशा प्रेमीयुगलांचे रेलवेले वेथे दिसून येते. अवघडलेल्या स्थिरीत त्यांच्या बासपत्राच्या पद्धतीमुळे एखादे परिवार तेथे आपल्या मुलांसंठीत आल्यावर त्यांना अवघडलयासारखे होते. हा बर्गाचा प्रेमीयुगलांचे अडू आहे का? असाही प्रेमी येथे उपर राहीला. नागपूरच्या मध्यभागी असलेल्या महाराज बाबोडीही हीच परिस्थिती दिसून येते.

महाराज बाग येथे बर्गाचा व प्राणी संग्रहालय

असल्याने अनेक कुटुंब आपल्याला लहान मुलांसह

वेथे करमणुकीसाठी येतात. पण वैथील प्रेमीयुगलांच्या वास्तव्यामुळे नक्तो ते संस्कर मुलांवर घड्याची शक्यता जास्त आढळून येते. हिंगणा टी पॉइंट च्या समोर असलेले बाबोडावरक्सिटी पार्क हे मिनी जंगलाचे प्रवासी असून येते पक्षी निरीशेन दिसून येते.

महाराज बाग येथे बर्गाचा व प्राणी संग्रहालय

असल्याने अनेक कुटुंब आपल्याला लहान मुलांसह

वेथे करमणुकीसाठी येतात. पण वैथील प्रेमीयुगलांच्या वास्तव्यामुळे नक्तो ते संस्कर मुलांवर घड्याची शक्यता जास्त आढळून येते. हिंगणा टी पॉइंट च्या समोर असलेले बाबोडावरक्सिटी पार्क हे मिनी जंगलाचे प्रवासी असून येते पक्षी निरीशेन दिसून येते.

महाराज बाग येथे बर्गाचा व प्राणी संग्रहालय

असल्याने अनेक कुटुंब आपल्याला लहान मुलांसह

वेथे करमणुकीसाठी येतात. पण वैथील प्रेमीयुगलांच्या वास्तव्यामुळे नक्तो ते संस्कर मुलांवर घड्याची शक्यता जास्त आढळून येते. हिंगणा टी पॉइंट च्या समोर असलेले बाबोडावरक्सिटी पार्क हे मिनी जंगलाचे प्रवासी असून येते पक्षी निरीशेन दिसून येते.

महाराज बाग येथे बर्गाचा व प्राणी संग्रहालय

असल्याने अनेक कुटुंब आपल्याला लहान मुलांसह

वेथे करमणुकीसाठी येतात. पण वैथील प्रेमीयुगलांच्या वास्तव्यामुळे नक्तो ते संस्कर मुलांवर घड्याची शक्यता जास्त आढळून येते. हिंगणा टी पॉइंट च्या समोर असलेले बाबोडावरक्सिटी पार्क हे मिनी जंगलाचे प्रवासी असून येते पक्षी निरीशेन दिसून येते.

महाराज बाग येथे बर्गाचा व प्राणी संग्रहालय

असल्याने अनेक कुटुंब आपल्याला लहान मुलांसह

वेथे करमणुकीसाठी येतात. पण वैथील प्रेमीयुगलांच्या वास्तव्यामुळे नक्तो ते संस्कर मुलांवर घड्याची शक्यता जास्त आढळून येते. हिंगणा टी पॉइंट च्या समोर असलेले बाबोडावरक्सिटी पार्क हे मिनी जंगलाचे प्रवासी असून येते पक्षी निरीशेन दिसून येते.

महाराज बाग येथे बर्गाचा व प्राणी संग्रहालय

असल्याने अनेक कुटुंब आपल्याला लहान मुलांसह

वेथे करमणुकीसाठी येतात. पण वैथील प्रेमीयुगलांच्या वास्तव्यामुळे नक्तो ते संस्कर मुलांवर घड्याची शक्यता जास्त आढळून येते. हिंगणा टी पॉइंट च्या समोर असलेले बाबोडावरक्सिटी पार्क हे मिनी जंगलाचे प्रवासी असून येते पक्षी निरीशेन दिसून येते.

महाराज बाग येथे बर्गाचा व प्राणी संग्रहालय

असल्याने अनेक कुटुंब आपल्याला लहान मुलांसह

वेथे करमणुकीसाठी येतात. पण वैथील प्रेमीयुगलांच्या वास्तव्यामुळे नक्तो ते संस्कर मुलांवर घड्याची शक्यता जास्त आढळून येते. हिंगणा टी पॉइंट च्या समोर असलेले बाबोडावरक्सिटी पार्क हे मिनी जंगलाचे प्रवासी असून येते पक्षी निरीशेन दिसून येते.

महाराज बाग येथे बर्गाचा व प्राणी संग्रहालय

असल्याने अनेक कुटुंब आपल्याला लहान मुलांसह

वेथे करमणुकीसाठी येतात. पण वैथील प्रेमीयुगलांच्या वास्तव्यामुळे नक्तो ते संस्कर मुलांवर घड्याची शक्यता जास्त आढळून येते. हिंगणा टी पॉइंट च्या समोर असलेले बाबोडावरक्सिटी पार्क हे मिनी जंगलाचे प्रवासी असून येते पक्षी निरीशेन दिसून येते.

महाराज बाग येथे बर्गाचा व प्राणी संग्रहालय

असल्याने अनेक कुटुंब आपल्याला लहान मुलांसह

वेथे करमणुकीसाठी येतात. पण वैथील प्रेमीयुगलांच्या वास्तव्यामुळे नक्तो ते संस्कर मुलांवर घड्याची शक्यता जास्त आढळून येते. हिंगणा टी पॉइंट च्या समोर असलेले बाबोडावरक्सिटी पार्क हे मिनी जंगलाचे प्रवासी असून येते पक्षी निरीशेन दिसून येते.

महाराज बाग येथे बर्गाचा व प्राणी संग्रहालय

असल्याने अनेक कुटुंब आपल्याला लहान मुलांसह

वेथे करमणुकीसाठी येतात. पण वैथील प्रेमीयुगलांच्या वास्तव्यामुळे नक्तो ते संस्कर मुलांवर घड्याची शक्यता जास्त आढळून येते. हिंगणा टी पॉइंट च्या समोर असलेले बाबोडावरक्सिटी पार्क हे मिनी जंगलाचे प्रवासी असून येते पक्षी निरीशेन दिसून येते.

महाराज बाग येथे बर्गाचा व प्राणी संग्रहालय

असल्याने अनेक कुटुंब आपल्याला लहान मुलांसह

वेथे करमणुकीसाठी येतात. पण वैथील प्रेमीयुगलांच्या वास्तव्यामुळे नक्तो ते संस्कर मुलांवर घड्याची शक्यता जास्त आढळून येते. हिंगणा टी पॉइंट च्या समोर असलेले बाबोडावरक्सिटी पार्क हे मिनी जंगलाचे प्रवासी असून येते पक्षी निरीशेन दिसून येते.

महाराज बाग येथे बर्गाचा व प्राणी संग्रहालय

असल्याने अनेक कुटुंब आपल्याला लहान मुलांसह

वेथे करमणुकीसाठी येतात. पण वैथील प्रेमीयुगलांच्या वास्तव्यामुळे नक्तो ते संस्कर मुलांवर घड्याची शक्यता जास्त आढळून येते. हिंगणा टी पॉइंट च्या समोर असलेले बाबोडावरक्सिटी पार्क हे मिनी जंगलाचे प्रवासी असून येते पक्षी निरीशेन दिसून येते.

महाराज बाग येथे बर्गाचा व प्राणी संग्रहालय

असल्याने अनेक कुटुंब आपल्याला लहान मुलांसह

वेथे करमणुकीसाठी येतात. पण वैथील प्रेमीयुगलांच्या वास्तव्यामुळे नक्तो ते संस्कर मुलांवर घड्याची शक्यता जास्त आढळून येते. हिंगणा टी पॉइंट च्या समोर असलेले बाबोडावरक्सिटी पार्क हे मिनी जंगलाचे प्रवासी असून य